

ЗАКОН О ПРАВУ НА БЕСПЛАТНЕ АКЦИЈЕ И НОВЧАНУ НАКНАДУ КОЈУ ГРАЂАНИ ОСТВАРУЈУ У ПОСТУПКУ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

1 ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом се регулише остваривање права грађана на новчану накнаду по основу продаје акција или удела (у даљем тексту: новчана накнада) евидентираних у приватизационом регистру (у даљем тексту: приватизациони регистар) који се води у складу са Законом о приватизацији („Сл. гласник РС“, бр. 38/01, 18/03 и 45/05, у даљем тексту: Закон о приватизацији) и пренос без накнаде акција предузећа и привредних друштава која су утврђена овим законом (у даљем тексту: пренос акција).

Овим законом се регулише и остваривање права запослених и бивших запослених у предузећима и привредним друштвима која су утврђена овим законом на исплату једнократне новчане накнаде, односно пренос без накнаде акција тих предузећа и привредних друштава.

Носиоци права

Члан 2.

Права у складу са овим законом остварују лица која испуњавају следеће кумулативне услове (у даљем тексту: носиоци права):

1) да су навршила 18 година живота закључно са 31.12.2007. године и да су на дан стицања статуса носиоца права била уписана у бирачки списак надлежних општинских органа;

2) да су на дан 30.06.2007. године била држављани Републике Србије;

3) да су на дан 30.06.2007. године имала пребивалиште на територији Републике Србије, односно статус привремено расељеног лица са Косова и Метохије;

4) да право на акције без накнаде нису на било који начин остварили, у целости или делимично, у складу са Законом о својинској трансформацији („Сл. гласник РС“, бр. 32/97 и 10/01, у даљем тексту: Закон о својинској трансформацији) или Законом о приватизацији;

5) да су уписани у евиденцију носилаца права коју води Агенција за приватизацију (у даљем тексту: Агенција), у складу са овим законом (у даљем тексту: евиденција носилаца права).

Лица из става 1. овог члана стичу статус носиоца права уписом у евиденцију носилаца права у складу са овим законом.

Даном стицања статуса носиоца права лица из става 1. овог члана губе право на пренос капитала без накнаде запосленима у складу са Законом о приватизацији.

Принцип једнакости у остваривању права

Члан 3.

Носиоци права стичу право на једнаки износ новчане накнаде и на једнаки број акција сваког од предузећа односно привредних друштава у случају преноса акција.

Принцип непреносивости права

Члан 4.

Право на стицање статуса носиоца права није преносиво и не може бити предмет наслеђивања.

Право на новчану накнаду и право на пренос акција од тренутка уписа у евиденцију носилаца права до тренутка пријема новчане накнаде, односно уписа носиоца права као законитог имаоца акција које су предмет преноса без накнаде у Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар) није преносиво, нити може бити предмет било каквог располагања, укључујући и залагање ради обезбеђења потраживања и друге правне послове са истим или сличним дејством.

Изузетно, у случају смрти лица које је поднело пријаву за упис у евиденцију носилаца права у складу са овим законом, односно у случају смрти носиоца права, наследници тог лица имају право на остваривање права на новчану накнаду и права на пренос акција.

Свако располагање које је у супротности са ст. 1-3. овог члана сматраће се ништавим.

II ПОСТУПАК ЕВИДЕНТИРАЊА НОСИЛАЦА ПРАВА

Евиденција носилаца права

Члан 5.

Агенција води евиденцију носилаца права, као јавну и електронску базу података (у даљем тексту: евиденција носилаца права).

Подношење пријаве за остваривање права

Члан 6.

Пријава за упис у евиденцију носилаца права подноси се у складу са јавним позивом који објављује Агенција (у даљем тексту: јавни позив).

Рок за подношење пријаве из става 1. овог члана одредиће се јавним позивом, с тим да не може бити краћи од 6 месеци од дана објаве јавног позива.

Лица из члана 2. овог закона која не поднесу пријаву из става 1. овог члана до истека рока из јавног позива не стичу статус носилаца права и не остварују право на новчану накнаду, односно на пренос акција.

Усвајање пријаве

Члан 7.

Агенција, на основу уредне пријаве поднете у року из јавног позива, уноси у евиденцију носилаца права лица која испуњавају услове из члана 2. став 1. тач. 1) до 3) овог закона.

У случају из става 1. овог члана, као моменат стицања статуса носиоца права сматраће се дан подношења пријаве из члана 6. став 1. овог закона.

Одбацавање пријаве

Члан 8.

Агенција ће закључком одбацити пријаву ако је неблаговремена, или ако је поднета од стране лица које не испуњава услове из члана 2. став 1. тач. 1) до 3) овог закона.

Агенција ће закључком одбацити и пријаву која није поднета у складу са јавним позивом, уколико је пре тога позвала подносиоца пријаве да пријаву уреди и подносилац пропусти да то учини у остављеном року.

Закључак из ст. 1. и 2. овог члана не доставља се подносиоцу пријаве лично, већ се објављује на интернет страни Агенције, а списак свих подносилаца пријаве којима је закључком одбачена пријава објављује се у Службеном гласнику Републике Србије, при чему ће се дан објављивања таквог списка сматрати као дан достављања закључка.

Право на жалбу и вођење управног спора

Члан 9.

Лице чија је пријава одбачена има право жалбе министру надлежном за послове приватизације (у даљем тексту: министар) у року од 30 дана од дана објаве списка из члана 8. став 3. овог закона.

Министар одлучује о поднетој жалби у року од 30 дана.

Приликом одлучивања о жалби из става 1. овог члана министар може:

1) закључком одбацити жалбу, ако је неблагоприятна или поднета од неовлашћеног лица;

2) решењем одбити жалбу као неосновану;

3) решењем наложити упис подносиоца пријаве у евиденцију.

Против закључка из става 3. тачка 1. овог члана и решења из става 3. тачка 2. овог члана може се покренути управни спор, у року од 30 дана.

Поступак евиденције

Члан 10.

Поступак евиденције носилаца права ближе уређује Влада.

III ПРОДАЈА АКЦИЈА И УДЕЛА ЕВИДЕНТИРАНИХ У ПРИВАТИЗАЦИОНОМ РЕГИСТРУ

Право на новчану накнаду

Члан 11.

Носилац права остварује право на новчану накнаду из средстава која се прибаве продајом акција и удела евидентираних у приватизационом регистру (у даљем тексту: акције и удели).

Сваки носилац права остварује право на новчану накнаду у истом износу.

Продаја акција и удела евидентираних у регистру

Члан 12.

Акцијски фонд спроводи поступак продаје акција и удела.

Акције се продају:

1) на организованом тржишту;

2) прихватањем понуде за преузимање;

3) јавним надметањем (аукцијом).

Одлуку о начину продаје доноси Агенција.

Удели и акције затворених акционарских друштава продају се јавним надметањем (аукцијом).

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, Агенција може одлучити да се акције, односно удели продају и путем прикупљања понуда.

Цена по акцији по којој Акцијски фонд нуди на продају акције не може бити мања од цене по акцији коју је платио купац капитала у поступку приватизације.

Цена по којој Акцијски фонд нуди на продају уделе не може бити мања од цене коју је за одговарајући део капитала субјекта приватизације платио купац у поступку приватизације.

Акцијски фонд може, уз претходну сагласност Агенције, продају акција, односно удела уговором поверити домаћим или страним специјализованим финансијским организацијама или брокерским друштвима.

Влада ближе уређује поступак продаје акција и удела.

Рок за продају акција и удела

Члан 13.

Акцијски фонд је дужан да акције и уделе прода до 31.12.2008. године, односно најкасније у року од 6 месеци од дана преноса акција, односно удела у приватизациони регистар ако су акције, односно удели пренети у приватизациони регистар након 30.06.2008. године.

Забрана претварања отворених акционарских друштава у затворена акционарска друштва и друштва са ограниченом одговорношћу

Члан 14.

До продаје свих акција отворених акционарских друштава у складу са овим законом, таква друштва не могу променити правну форму у друштво са одграниченом одговорношћу нити се отворено акционарско друштво може претворити у затворено.

Дивиденда

Члан 15.

До продаје акција, односно удела, дивиденда по основу акција, односно добит по основу удела евидентираних у приватизационом регистру исплаћује се републичком фонду надлежном за пензијско и инвалидско осигурање запослених.

Централни регистар врши обрачун дивиденде за акционарска друштва чије су акције евидентиране у приватизационом регистру.

По основу акција и удела не може се остваривати право на управљање до њихове продаје у складу са овим законом.

Пренос средстава остварених продајом акција и удела

Члан 16.

Средства остварена продајом акција и удела, по одбитку трошкова продаје, преносе се на посебан рачун Акцијског фонда отворен за те намене.

Средства из става 1. овог члана користе се искључиво за исплату новчане накнаде у складу са овим законом, и не могу бити предмет принудног извршења или намирења поверилаца.

Министар прописује начин обрачуна трошкова из става 1. овог члана.

Средства из става 1. овог члана исплаћују се носиоцима права на начин и у роковима предвиђеним одлуком Владе.

Неуспела продаја акција, односно удела

Члан 17.

Ако се акције, односно удели одређеног друштва не продају до истека рока из члана 14. овог закона, такво друштво је обавезно да у накнадном року од 180 дана у складу са законом који регулише тржиште хартија од вредности:

1) изврши замену постојећих обичних акција са правом гласа, ако послује као отворено акционарско друштво, односно

2) организује се као отворено акционарско друштво и изврши емисију обичних акција са правом гласа, ако не послује као отворено акционарско друштво,

тако да обезбеди да део капитала тог друштва који је регистрован у приватизационом регистру буде подељен на број обичних акција са правом гласа који је једнак укупном броју носилаца права.

Централни регистар ће извршити пренос акција из приватизационог регистра, а које су издате у складу са ставом 1. овог члана, на носиоце права по налогу Агенције.

Акцијски фонд води евиденцију друштва која имају обавезу у складу са ставом 1. овог члана и прати извршење те обавезе.

IV ПРЕНОС АКЦИЈА БЕЗ НАКНАДЕ ГРАЂАНИМА

Право на акције без накнаде

Члан 18.

Носиоци права остварују право на поделу акција без накнаде (у даљем тексту: бесплатне акције) у следећим јавним предузећима, односно привредним друштвима са већинским учешћем државног капитала, односно привредним друштвима која обављају делатност од општег интереса:

1. Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса „Нафтна индустрија Србије“ а.д. Нови Сад (у даљем тексту: НИС);

2. Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. Београд (у даљем тексту: Телеком Србија);

3. Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд (у даљем тексту: ЕПС);

4. Јавно предузеће за ваздушни саобраћај „Јат Airways“ Нови Београд (у даљем тексту: ЈАТ);

5. Јавно предузеће Аеродром „Никола Тесла“ Београд (у даљем тексту: Аеродром);

6. Акционарско друштво „Галеника“ за производњу лекова, денгала, антибиотика, фармацеутских сировина, нарафармацеутике, ветеринарских производа и адитива Београд (у даљем тексту: Галеника).

У предузећима и привредним друштвима из става 1. овог члана (у даљем тексту: предузећа), капитал за стицање бесплатних акција износи 15% од основног капитала сваког предузећа.

Одредбе овог члана односе се и на правне следбенике предузећа из става 1. овог члана у случају статусних промена које настану након ступања на снагу овог закона.

На предузећа из става 1. овог члана у којима на дан ступања на снагу овог закона не постоји већинско учешће државног капитала одредбе овог закона примењиваће се од момента преноса већинског учешћа у капиталу на Републику Србију.

Подела бесплатних акција

Члан 19.

Бесплатне акције појединачног предузећа преносе се одлуком Владе носиоцима права у року од 6 месеци по спроведеној приватизацији тог предузећа, а најкасније до 31.12.2010. године.

Под спроведеном приватизацијом у смислу става 1. овог члана сматраће се свака продаја дела државног капитала субјекта.

Под спроведеном приватизацијом у смислу става 1. овог члана сматраће се и свако повећање капитала или статусна промена која за последицу има промену власничке структуре капитала предузећа на тај начин да одређени број акција предузећа буде у приватној својини.

Рок из става 1. овог члана рачуна се од дана преноса акција на купца капитала у Централном регистру у случају из става 2. овог члана, односно од дана уписа стицаоца акција као законитог имаоца акција у Централни регистар у случају из става 3. овог члана.

Порески третман стицања и прве продаје бесплатних акција

Члан 20.

Стицање бесплатних акција од стране носилаца права у складу са чланом 18. овог закона, као и прва продаја бесплатних акција од стране носилаца права не подлеже плаћању пореза на приход грађана по било ком основу, као ни плаћању пореза на пренос апсолутних права.

Избор брокера

Члан 21.

Влада ће спровести поступак јавне набавке за избор брокерских друштава и овлашћених банака (у даљем тексту: брокери) које ће по налогу носилаца права спроводити прву продају бесплатних акција, за све носиоце права који се определе да такву продају спроведу преко таквих брокера.

Трошкови брокерских услуга из става 1. овог члана падају на терет буџета Републике Србије за бесплатне акције чија је прва продаја од стране носиоца права извршена до 31.12.2011. године.

Отварање власничких рачуна у Централном регистру

Члан 22.

Централни регистар ће по службеној дужности и без плаћања накнаде извршити отварање власничких рачуна свих носилаца права по списку носилаца права који ће му доставити Агенција, у року од 90 дана од дана пријема тог списка.

Берза неће обрачунавати и наплаћивати накнаду за прву продају бесплатних акција која је извршена до 31.12.2011. године.

Централни регистар неће обрачунавати и наплаћивати накнаду за салдирање прве продаје бесплатних акција која је извршена до 31.12.2011. године.

V. ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ И БИВШИХ ЗАПОСЛЕНИХ

Права запослених и бивших запослених

Члан 23.

Запослени и бивши запослени у предузећу из члана 18. став 1. овог закона који нису остварили право на бесплатне акције у складу са Законом о својинској трансформацији („Сл. гласник РС“, бр. 32/97 и 10/01) и Законом о

приватизацији остварују једно од следећих права по спроведеној приватизацији у смислу члана 18. овог закона:

1) исплата једнократног новчаног износа (у даљем тексту: бонус) из цене остварене продајом акција конкретног предузећа у власништву Републике Србије, у висини одређеној чланом 24. овог закона;

2) пренос без накнаде акција тог предузећа у висини од 2,5% основног капитала тог предузећа обрачунато по тржишној вредности, а не мање од 200 евра по пуној години радног стажа у конкретном предузећу, рачунато у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан објављивања позива за евидентирање запослених и бивших запослених, и највише за 35 година радног стажа.

У случају остваривања права из става 1. тачка 2) овог члана, капитал који се преноси без накнаде запосленима и бившим запосленима по том основу не представља део капитала за стицање бесплатних акција који се преноси грађанима у складу са чланом 18. овог закона.

Права из става 1. овог члана запослени и бивши запослени остварују сразмерно годинама радног стажа у конкретном предузећу, а највише за 35 година радног стажа по запосленом, односно бившем запосленом.

За свако од предузећа запосленима и бившим запосленима омогућава се остваривање једног од права из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, при чему запослени и бивши запослени доносе одлуку о избору између тих права на нивоу сваког појединог предузећа путем непосредног изјашњавања.

Исплата бонуса

Члан 24.

Уколико запослени и бивши запослени одлуче у складу са чланом 23. став 4. овог закона да остваре право на бонус, укупни новчани износи расположиви за исплату бонуса за свако од предузећа износе:

1. за НИС износ од 100 милиона евра;
2. за Телеком Србија износ од 160 милиона евра;
3. за ЕПС износ од 220 милиона евра;
4. за ЈАТ износ од 11 милиона евра;
5. за Аеродром износ од 4 милиона евра; и
6. за Галенику износ од 17 милиона евра.

Исплата бонуса запосленима и бившим запосленима врши се у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан објављивања позива за евидентирање запослених и бивших запослених..

Рок за исплату бонуса, односно пренос акција

Члан 25.

Исплата бонуса из члана 23. став 1. тачка 1) односно пренос акција без накнаде из члана 23. став 1. тачка 2) овог закона запосленима и бившим запосленима појединачног предузећа спроводи се одлуком Владе у року од 3 месеца по спроведеној приватизацији тог предузећа.

Запослени и бивши запослени

Члан 26.

Запосленима и бившим запосленима у смислу става 1. овог члана сматрају се лица која су запослена или су раније била запослена у предузећима, и која испуњавају услове из члана 2. став 1-4. овог закона, осим бивших

запослених који су у тренутку ступања на снагу овог закона запослени у другим привредним субјектима, осим предузећа из става 3. овог члана, и у којима је покренут или спроведен поступак приватизације.

Лицем које је раније било запослено у смислу става 1. овог члана сматра се и пензионер.

Запосленима и бившим запосленима у смислу става 1. овог члана сматрају се:

1. за НИС запослени и бивши запослени у том предузећу, запослени и бивши запослени у Јавном предузећу Транснафта Панчево и запослени и бивши запослени у Јавном предузећу Србијагас Нови Сад;

2. за Телеком Србија запослени и бивши запослени у том предузећу и запослени и бивши запослени у Јавном предузећу ПТТ саобраћаја Србија Београд;

3. за ЕИС запослени и бивши запослени у том предузећу и запослени и бивши запослени у Јавном предузећу Електромрежа Србије Београд, Јавном предузећу за подземну експлоатацију угља Ресавица, Јавном предузећу Копови Косова, Јавном предузећу Термоелектране Косово и Јавном предузећу Електрокосмет.

Немогућност остваривања права по два основа

Члан 27.

Запослени и бивши запослени немају права из члана 23. став 1. овог закона уколико су остварили статус носиоца права у својству грађана у складу са чланом 2. овог закона, и у случају остваривања права по овом закону немају право на стицање акција без накнаде по основу Закона о приватизацији.

Сходна примена одредби о ограничењима права и ослобођењима од пореза

Члан 28.

Ограничења и правила преноса права грађана из члана 4. овог закона сходно се примењују на запослене и бивше запослене у погледу права из члана 23. став 1. овог закона.

На запослене и бивше запослене који стекну акције у складу са овим чланом сходно ће се примењивати одредбе чл. 20-22. овог закона.

Остваривање права путем новчане накнаде

Члан 29.

У случају да је тржишна вредност основног капитала предузећа, односно привредног друштва из члана 18. став 1. овог закона, утврђена у складу са прописом из члана 30. овог закона, мања од 200 милиона евра у динарској противвредности обрачунао по средњем курсу Народне банке Србије на дан спроведене приватизације у смислу члана 19. овог закона, Влада може одлучити да се носиоцима права, као и запосленима и бившим запосленима уколико су донели одлуку о избору права на пренос акција без накнаде у складу са чланом 18. става 1. тачка 2) овог закона, уместо преноса акција без накнаде исплати новчана накнада у висини тржишне вредности таквих акција.

Протиси за спровођење одредби ове главе

Члан 30.

Поступак евиденције запослених и бивших запослених, начин одређивања тржишне вредности акција из члана 23. став 1. тачка 2) овог закона.

као и поступак исплате бонуса из члана 23. став 1. тачка 1) овог закона, односно преноса акција из члана 23. став 1. тачка 2) овог закона, ближе уређује Влада.

V КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 31.

Новчаном казном од 1.000.000 до 10.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво које поступи супротно одредби члана 17. овог закона.

Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ и одговорно лице у привредном друштву из става 1. овог члана.

Прекршај

Члан 32.

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара казниће се лице које закључи уговор или други правни посао, као и лице које на било који други начин располаже правом на новчану накнаду или правом на стицање акција без накнаде, у супротности са чланом 4. овог закона.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Примена одредби овог закона на јавна предузећа

Члан 33.

Одредбе гл. IV. и V. овог закона сходно ће се примењивати и на јавна предузећа и привредна друштва са већинским учешћем државног капитала која обављају делатност општег интереса са седиштем на територији Републике Србије која нису наведена у члану 18. став 1. овог закона, у складу са посебним прописима, у случају да након ступања на снагу овог закона у таквим предузећима, односно привредним друштвима буде спроведена приватизација у смислу члана 19. овог закона.

Посебним прописима који регулишу начин приватизације одређених предузећа и привредних друштава из става 1. овог члана може се прописати и другачији начин остваривања права грађана и запослених.

Прописи за спровођење закона

Члан 34.

Влада и министар ће донети прописе за спровођење овог закона у року од 6 месеци од његовог ступања на снагу.

Престанак важења одредби других закона

Члан 35

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе члана 52. став 3. и чл. 53. и 54. Закона о приватизацији.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе члана 9а Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса („Сл. гласник РС“, бр. 25/00, 25/02, 107/05 и 108/05).

Ступање на снагу

Члан 36

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Србије.